

30 noiembrie – Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi Chemat Luni, 30 noiembrie, este prăznuit Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României. Potrivit creștinortodox.ro, acesta s-a născut în Betsaida Galileia, localitate situată pe țărmul Lacului Ghenizaret, în nordul Țării Sfinte. Înainte de a deveni ucenic al lui Hristos, Sfântul Andrei a fost ucenic al Sfântului Ioan Botezătorul. Dorința de a-L urma pe Hristos se naște în el în momentul în care Sfântul Ioan rostește cuvintele: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii” (Ioan 1, 29). În anul 1995, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca sărbătoarea Sfântului Andrei să fie însemnată cu cruce roșie în calendarul bisericesc, iar în anul 1997, Sfântul Andrei a fost proclamat „Ocrotitorul României”. Ziua de 30 noiembrie a fost declarată sărbătoare bisericească națională.

Despre Sfântul Andrei

Andrei (d. 30 noiembrie 60, Patras, Grecia) a fost un apostol al lui Isus din Nazaret, frate cu Simon Petru. Evanghelia după Ioan menționează că Andrei ar fi fost mai întâi ucenic al lui Ioan Botezătorul, care i-ar fi recomandat să-l urmeze pe Isus din Nazaret. Conform aceleiași evanghelii, Andrei l-ar fi dus pe fratele său Petru la Isus, spunându-i că l-a găsit pe Mesia (Ioan 1,35-42). De aici provine caracterizarea lui Andrei ca „cel dintâi chemat”. În enumerările apostolilor (Mt 10,2, Mc 3,18, Lc 6,14, F. Ap. 1,13) Andrei este menționat mereu între primii patru. Cu toate acestea, nu se numără printre cei trei pe care Isus i-a tratat în anumite situații ca cei mai apropiați ai săi (Petru, Iacob și Ioan).

Conform Evangheliei după Ioan cei doi frați, Petru și Andrei, erau originari din Betsaida, localitate situată pe malul Lacului Genezaret. Conform Evangheliei după Marcu aveau o casă în Capernaum (Mc 1,29) și erau de profesie pescari. Numele Andrei provine din greaca veche, care era lingua franca a Vechiului Orient.

Magia Sfântului Andrei

Sfântul Andrei este una dintre sărbătorile semnificative pe linia suprapunerii unei sărbători creștine peste una mai veche, precreștină.

Este suficient să amintim că Andreiul de iarnă era apogeul zilelor lupului și de la această reprezentare mitică și rituală trebuie să pornim în descifrarea scenariului ritual complex al sărbătorii. Mai trebuie să subliniem că în anumite sate, de pe valea Izei, sărbătoarea poartă

numele de „Ziua lupilor”. În popor, poartă mai multe denumiri: „Indrelușa”, „Indreiu fetelor”, „Indreiu lupilor”, „Andrelușa”.

Această sărbătoare este pusă, de unii specialiști, în legătură cu anul nou dacic, la care lupul era animal totemic și tabuistic. Poate de aici reminiscențele tabuistice ale sărbătorii. Se respectau mai multe credințe-interdicții. În această zi, nu se lucra, de teama că cei care încalcă credința, vor fi mâncați de lupi. Nu era permis să se lucreze, în casă, cu foarfece, cu acul, cu andrelele, cu cuțit, ca să nu atace lupii animalele gospodarului. Nu se lucra cu fusul, nu se cosea, nu se țesea, ca să nu atace lupul coconii, pe ceilalți din casă și să nu mănânce lupii oile. Nu se umbla cu sita, cu covata și nu se „sclonțesc” sâmburi, ca să nu sclonțască lupii oile.

O serie de practici magice se oficiau în scopul legării gurii lupului. Se legau cuțitul, foarfecele, securea, dar și țeava șporului și hornul, se legau cu sfoară în ajunul sărbătorii ca să lege gura lupilor. Bătrânele legau și masa cu sfoară sau lanț, act ritualic însoțit de formule orale de genul „Io pă tine te-am legat/Și pă tăț' i-am apărat”. În unele sate se înnoadă o sfoară cu nouă noduri, apoi se deapănă și se pune pe meșter-grindă, ca să lege gura lupilor.

Practici de ursit

Sărbătoarea mai este numită și „Noaptea strigoilor”, pentru că simboliza, din punct de vedere ritual, întoarcerea periodică a morților sub forma strigoilor și transformarea celor vii, născuți strigoi, în lupi (strigoi). Aceste două reprezentări malefice lup-strigoi se suprapun perfect, în contextul ritual al sărbătorii, și sunt reminiscențe mitologice străvechi, păstrate până în zilele noastre. Așa ne putem explica practicile magice de apărare oficiate în seara de Andrelușă. Ușile grajdurilor, cotețelor, caselor, precum și ferestrele se ungeau cu usturoi, la fel se ungeau și animalele, în frunte și pe spate, „ca să să departă duhurile răle de casă, grajdi, coteț”.

Fiind o sărbătoare – prag, pe care dacă o raportăm și la anul nou dacic, ea aparținea unei perioade de timp prielnică premonițiilor. Fetele săvârșeau practici de divinație, prin care își ghiceau ursitul sau își provocau arătarea lui în vis, pentru a-i afla calitățile, pentru a se informa dacă este frumos, urât, sărac, bogat, bun, rău. Cea mai îndătinată practică magică era turta sărată, preparată după prescripții ritualice. Apa se aducea de la trei fântâni și era neîncepută. Făina era „ometită” (strânsă la veșca morii). Făina era luată cu trei degete, frământată cu multă sare, coaptă între două focuri. Pe tăietor, fata rupea turta pe cap, în două, jumătate o mânca pe tăietor, jumătate o pune sub pernă. Noaptea își visa ursitul. Pentru provocarea, în vis, a ursitului, în unele sate fetele puneau sub pernă pâine, cărbune, sare, pieptene, veriguță. Dacă fata visa pâine, bărbatul îi era bun. Dacă visa sare, îi era rău. Dacă visa veriguță, era bogat.

Dacă visa pieptene, era sărac și păduchios. Dar repertoriul de tradiții al sărbătorii este cu mult mai bogat.

sursa:

www.infomm.ro